

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Стефанка Ангелова Георгиева

Тракийски университет, Педагогически факултет – Стара Загора

за дисертационния труд на

Тунджай Йълдъз

на тема:

„Клавирната музика на Турция, Армения и Азербайджан“

за присъждане на образователна и научна степен "доктор"

професионално направление 8.3 „Музикално и танцово изкуство“

научна специалност „Музикознание и танцово изкуство“

Данни за докторантурата

Настоящото становище е изготвено въз основа на пакета от документи, постъпили по процедурата за защита, включващ дисертационен труд, автореферат, 6 диска и справки, които съответстват на изискванията на ЗРАСРБ и Правилника за устройството и дейността на АМТИИ – гр. Пловдив. Процедурата по конкурса е спазена коректно. От *творческата автобиография* на Тунджай Йълдъз е видно, че неговото академично развитие преминава през всички степени на специалното музикално образование и целенасочено е ориентирано към клавирното изпълнителско изкуство. Професионалната реализация на докторанта като активно концертиращ пианист и камерен изпълнител се съчетава паралелно с педагогическа работа в музикалното училище и Педагогическия факултет на Тракийски университет – Одрин, Република Турция, по настоящем и в град Хобарт, Тазмания. Творческият му профил се формира под влияние на турската, азербайджанска, руска и българска клавирни школи, като тази особеност рефлектира както в стилистичния обхват на неговия изпълнителски репертоар, така и върху избора на темата на художествено-творческата докторантура.

Структурни и съдържателни параметри на дисертацията

Представеният *дисертационен труд* е разработен в обем от 94 страници и се състои от увод, четири глави и заключение. Онагледен е с 51 нотни примери и илюстрации. В библиографията са указани 27 заглавия, преобладаващо от интернет източници. Приложен е списък на концертните програми, както и справка за публикациите по темата.

Концептуалните показатели на дисертацията – обект, предмет, цел, методи и задачи, са прецизно са формулирани и извеждат към основната изследователска хипотеза: връзката на клавирната музика на композитори от турската, азърбайджанска и арменска музикални школи с националните фолклорни традиции. Още в увода на изследването ясно е подчертан принципа на подбор, който докторантът следва при селекцията на художествения материал, акцентирайки върху творчеството на основоположниците на професионалната музика в тези страни, както и на следващите ги генерации, за да очертае посоките и влиянията при оформянето на индивидуалния им стил.

В *първите три глави* на дисертационния труд, структурирани като исторически очерци, се проследява развоя на турската, азърбайджанската и арменската музикални култури. Въпреки съществените различия между тях в социално, културно и религиозно отношение, избраният модел на изложение успешно подчертава типологичните сходства в еволюцията им – поколения композитори, гравитиращи към различни европейски и регионални музикални школи, външни влияния, и особено оригинални фолклорни традиции, които стават фундамент на професионалното творчество. Бих искала специално да отбележа кратките, но много съдържателни анализи на ладовите системи, на инструментариума и изпълнителските практики в турския, арменски и азърбайджански фолклор, чрез които докторантът осъществява връзка не само с *четвъртата аналитична част* на дисертацията, но паралелно с това набелязва и специфичните технически проблеми, възникващи при тяхната интерпретация. Обзорът на художествения репертоар е ценен пътеводител към цикъла от концерти, реализирани във втория компонент на докторската програма.

Художествено-творчески приноси

Като приемам самооценката на приносите, посочени в заключението на дисертацията, ще акцентирам върху онези от тях, които се отнасят до следното:

- С шестте публични рецитала Тунджай Йълдъз постига една от *основните задачи* на своята докторантура, целта на която е да запознае българската публика с оригинални и непознати клавирни произведения на композитори от три национални музикални школи. Като цяло те представляват един много добре обмислен и структуриран *тематичен интеграл*, включващ творби от 11 турски, азърбайджански и арменски композитори.
- Изпълнени са повече от 30 произведения на турски, азърбайджански и арменски композитори, *премиерни за България*, с чието представяне е постигнат значителен познавателен ефект, както сред специалистите, така и сред широката слушателска аудитория.
- При подредбата на програмата изпълнителят намира интересни *сравнителни ракурси*, с които цели да подчертае в звуковата визия на клавирната музика както индивидуалните, така и характерни национални черти в стила на композиторите. Примери затова има във всеки концерт, но особено забележими са те в шестия, заключителен рецитал.
- И не на последно място искам да споделя впечатленията си от *изпълнителското изкуство* на Тунджай Йълдъз, формирани не само от приложените записи, но и „на живо“, от други негови концертни изяви. Пианистът притежава и демонстрира многостранно развита техника, която му позволява да превъзмогва без усилие техническите трудности на клавирната литература, за да концентрира вниманието си към художественото и идейно-емоционалното съдържание на творбите. В процеса на интерпретация той уверено владее архитектурата на „звучащата“ форма, и същевременно показва усет за открояване на типични изразни средства – ритмични, жанрови, динамични, регистрови, които преобладават в пиесите на фолклорна основа. По подобен начин той подхожда към полистилистиката в творби с елементи от фолклора, съвременни стилове и композиционни техники. Като открояващи се изпълнителски постижения на докторанта ще изтъкна цялостното представяне на клавирното творчество на азърбайджанския композитор Фикрет Амиров (I, II,

IV и V концерт), на емблематични за турската музика произведения като цикъла „Цветовете на Родината“ на Муаммер Сун (IV и VI концерт), на творби от А. Хачатурян и А.Бабаджанян, и други. Артистичното му присъствие на сцената, както в соловото, така и в камерното музициране съвместно с пианистката Гергана Йълдъз, е емоционално и същевременно рационално овладяно.

Заклучение

В обобщение, посочените по-горе научни и художествено-творчески приноси ми дават основание да оценя високо достойнствата на дисертационния проект, като убедено гласувам с „да“ и предлагам на почитаемото научно жури да удостои Тунджай Йълдъз с образователната и научна степен „доктор“ в професионално направление 8.3 „Музикално и танцово изкуство“, научна специалност „Музикознание и танцово изкуство“.

28.08.2017

Стара Загора

проф. д-р Стефанка Георгиева